

Ἕ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ Ὑ

Τὰ Ἀθηναϊκὰ θεάτρα

Ἐν δράμα ἐξηγμένον ἐκ μυθιστορήματος τοῦ Ἀγγλου Σέλντον τὸ «Ρομάντος», ἐκράτησεν ἐπὶ σειρὰν ἐβδομάδων τὸ πρόγραμμα τῶν «Διονυσίων». Ἡ κ. Κυβέλη (μὲ τὸ κρινολίνον) καὶ ὁ κ. Δεντραμῆς (μὲ τὴν ρενδιγκόταν τοῦ πάστορος) συνετέλεσαν ὥστε τὸ ἔργον ν' ἀρέσῃ Ὁ πρόλογος καὶ ὁ ἐπίλογος μὲ τὸ μελαγχολικὸν σκίφως τῶν εἶνε ἡ μόνη δικαιολογία τοῦ τίτλου. Ὁ ρωμαντισμὸς ἔγκειται εἰς μίαν ἀνάμνησιν, ἥτις εἰς τὰς διαμέσους πράξεις ζωντανεῖ καὶ ἐξελλίσσεται κατὰ τρόπον ἡρεμον καὶ εὐχάριστον. Ὑπῆρξε ἡ μεγαλειτέρα ἐπιτυχία ἐφέτος τοῦ δράματος.

Ὡς πρὸς τὴν κωμῳδίαν, τὸ ρεκόρ ἔχει τὸ «Μοντέρνο σπιτι» τοῦ κ. Μωραττίνου, ὑπερβάν τὴν ἐβδομηχοστὴν πέμπτην παράστασιν. Ὁ κ. Ἀργυρόπουλος καὶ ὁ κ. Χέλμης ἔδωσαν, ἂν καὶ μὲ κάποιαν δόσιν ὑπερβολῆς, ἐπιτυχεῖς τύπους. Τὸ Μοντέρνο σπιτι εἶνε μία χαριτωμένη σάτυρα κατὰ τῆς νεομανίας καὶ τῶν νέων ἡθῶν καὶ νεωτεριστικῶν τάσεων τῆς συγχρόνου κοινωνίας. Μολονότι δὲ πρόκειται περὶ κωμωδίας, τὸ τέλος εἶναι ὀνειρώδες, συγκινητικὸν μὲ τὴν καντάδαν τῶν περασμένων χρόνων κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρον Ἐκείνης.

Ἀπὸ τὰς ἐπιθεωρήσεις, ὁ «Παπαγάλος» ἦτο ἡ θεαματικώτερα ὅχι μόνον ὑπὸ ἐποψὶν ἱματισμοῦ καὶ σκηνογραφιῶν, ἀλλὰ καὶ γυναικείων σωμάτων, ἡμιγύμνων. Ὑπὸ ἐποψὶν πνεύματος ἐπασχεν, ὅπως καὶ ἄλλαι συνάδελφοι τῆς ἀπὸ ἀναιμίας. Εἰς τὴν ἐπιθεώρησιν καθιερώθη καὶ τὸ μπαλλέτο, τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ τὸ ἐλκυστικώτερον μέρος μὲ τοὺς πλαστικοὺς χοροὺς του. Ἡ κορυφαία Βιεννέζα Reunis ἦτο μία λαστικὴ νιακοῦχλα, μὲ ἓνα χαμόγελο μοναδικῆς χάριτος.

Εἶνε ἀξιοσημειωτοῦς ἡ πρόδοσις ἥτις συνετελέσθη πρὸς τιμὴν τῶν Ἑλληνίδων ἡθοποιῶν, αἱ ὅποιαι χωρὶς καμμίαν συστηματικὴν προπόνησιν καὶ χωρὶς εἰδικὴν σχολὴν χοροῦ ἔγινεν χορεύτριαι. Ἡ ἀντίληψις τῶν, ἡ φυσικὴ χάρις, ἡ κομψότης τῶν—ἰδοὺ ἡ ἐξήγησις.

Ἀπὸ τὰς ὑπερέττας, ἡ «Χαλιμὰ» ὡς θέμα ὑπόσχετο πολλά. Ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις πενιχρά, ἡ μουσικὴ μονότονος, ὑπερβολικὸν δὲ τὸ παίξιμον τοῦ κ. Οἰκονόμου. Οἱ ἡθοποιοὶ προσέθεσαν ἰδιόκα των ἀστεία, παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τοῦ συγγραφέως. Ὡς ἐμφάνισις ἀνωτέρα ὑπῆρξεν ἡ ἐπερέττα τοῦ «Ἰντεῶλ» μὲ τὴν δημοφιλεῖ κ. Λαουτάρη.

Αἱ περυσιναι προσπάθειαι τῶν Νέων ἐσυνεχίσθησαν. Ἐφέτος εἰς τὸ Κυβέλειον ἔδωκε σειρὰν παραστάσεων θίασος ἐρασιτεχνικὸς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς δεσπ. Χαλκούση καὶ τοῦ κ. Μουσούρη. Αὐτὸ ἀπετέλουν τὰ δύο πρωταγωνιστοῦντα πρόσωπα καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐστηρίχθη ὁ

θίασος. Ἡ δ. Χαλκούση ἔχει χαρίσματα σκηνικὰ μολονότι δὲν τὴν δοῖται τὸ ἀνάστημα, ἡ φωνὴ τῆς εἶνε θερμὴ, συγκινεῖ, παίζει χωρὶς ὑπερβολάς, εἶνε κάτοχος τοῦ ρόλου τῆς, ψυχολογεῖ ἐπαρκῶς. Ὁ κ. Μουσούρης ἔχει μίαν ὥραϊαν καὶ εὐγενικὴν ἐμφάνισιν, μελετημένος, μὲ ἐξάρσεις ἐνίοτε ἐπιτυχεῖς. Ἡ δ. Παπαδάκη ἦτις μιμεῖται τὴν κ. Κυβέλην καὶ ἡ δ. Μαρσέλλου μὲ μίαν φυσικότητα ὅλως ἀνεπιτήδευτον παίζουσιν ἐπίσης πολὺ καλὰ.

Ὁ θίασος ἐπεδίωξε νὰ ἐμφανίσῃ νέα ἔργα. Ἦρσαν πολὺ τὰ «Ἀρραδωνιάσματα» τοῦ κ. Μπόγγρη, ὅστις ἐξελλίσσεται ἐξ ὅλων τῶν νέων συγγραφέων, ἀρκετὰ ἱκανοποιητικῶς. Ἐδόθη καὶ ἓν νέον ἔργον παλαιμάχου, τοῦ κ. Ξενοπούλου, ὅστις κατὰ καθιερωθεῖσαν ἀπὸ ἐτῶν, ἀνελλιπῶς τηρουμένην, συνήθειαν ἔδωκε καὶ νέον ἔργον θεατρικόν, ἐκ μυθιστορημάτων του, ὅπως συνήθως, μεταποιηθέντος εἰς δράμα—τὴν «Ἀναδυομένην». Ἐχει πολλὰς ἀνιχνολογίας μὲ τὴν «Φωτεινὴν Σάντρη». Ἐλείπεν ὅμως ἡ Κυβέλη.

Περὶ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου λήγουν τὰ θεατρικὰ συμβόλαια καὶ παρετηρήθη ἐφέτος τὸ δυσάρεστον, ὅτι ὅλα σχεδὸν τὰ θεάτρα θὰ μεταβληθοῦν τὸν χειμῶνα εἰς κινηματογράφους. Τὸ θέατρον τῶν σκιῶν κατεδρόχθισε τὸ θέατρον τῆς φωνῆς. Μάτην διεμαρτυρήθησαν οἱ ἡθοποιοί, οἱ σκηνοθέται, οἱ θεατρικοὶ συγγραφεῖς. Ἀλλὰ μὲν αἱ βουλαι αὐτῶν, ἄλλα ὅμως κελεύει τὸ Ἀθηναϊκὸν κοινόν. Θέλει τὸν χειμῶνα τὸ σκότος, τὴν κεκορεσμένην ἐξ ἀναπνοῶν ἀτμόσφαιραν, τὸν Βιχεντίνον, τὸν Μουζοῦκιν, τὴν Σβάνσον, τὴν Λύα ντὲ Ποῦτι καὶ λοιποὺς ἀρσενικοὺς καὶ θηλυκοὺς ἀστέρας, οἱ ὅποιοι διὰ νὰ λάμπουν πρέπει φυσικὰ νὰ ὑπάρχῃ σκότος.

Ἡ Ἑλληνικὴ τέχνη ἐν Παρισίοις.

Ἐγκατεστημένος ἀπὸ ἐτῶν ὁ κ. Κ. Δημητριάδης ἐργάζεται πάντοτε. Τὸ τελευταῖον ἔργον του εἶνε ὁ «Δισκοδόλος» στηθὲν ἐν Ν. Ὑόρκῃ εἰς τὸν Κεντρικὸν κήπον πλησίον τοῦ Μητροπολιτικοῦ Μουσείου. Ἐδωρήθη εἰς τὴν πόλιν ὑπὸ τοῦ κ. Κεχαγιᾶ. Ὁ Δισκοδόλος ἐδραβεύθη κατὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας ἐν Παρισίοις. Τὸ ἀγαλμα ὀρειχάλκινον, ἐπὶ βάσεως ἐκ γρανίτου παριστᾷ ἀθλητὴν καθ' ἣν στιγμὴν ρίπτει τὸν δίσκον. Ἡ στάσις εἶναι θαυμασία, ἐνθυμίζει δὲ ἡ τεχνотροπία τὰ ἔργα τῆς κλασικῆς ἐποχῆς. Τὸ ἀγαλμα τοῦ κ. Δημητριάδου ἐκρίθη ὡς ἓν ἐκ τῶν ὀριζιτέρων ἔργων τῆς νεοελληνικῆς γλυπτικῆς. Ὁ κ. Δημητριάδης εἶχεν

ἐκθέσει ἐφέτος ἐν Παρισίοις ἓνα γυναικεῖον κορμὸν μὲ πολλὴν ἐκφρασιν ἐν τῇ κινήσει.

Γλύπτης νεωτεριστῆς ὁ κ. Μιχ. Τόμπρος, ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου διαμένων ἐν Παρισίοις παρήγαγε ἔργα ἀξιόλογα. Εἶνε ρεαλιστής. Ἐξαιρεσὶν ἐν τούτοις ἀποτελεῖ ἐν γυμνῶν γυναικός. ἐκτεθὲν εἰς τὸ Salon des Tuileries.

Ὁ κ. Ε. Καθάκος εἶνε ἀπὸ τοὺς Ἑλλήνας καλλιτέχνας ὁ γνωστότερος ἐν Ἀμερικῇ. Διατρίβει ἤδη ἐν Παρισίοις. Αἱ «Ὀρχηστρίδες» του καὶ ἡ προτομὴ τοῦ κ. Κορινᾶ χαρακτηρίζουν μίαν ἀξιοσημεῖωτον τέχνην.

Ἐκ τῶν ἐν Παρισίοις διαμενόντων ζωγράφων ἀξίζουσιν ἰδιαιτέρας μνείας ὁ κ. Γρίδας, δυνατὸς καλλιτέχνης ὃν θὰ ἐνθουσιάζονται οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς ἐν τῷ «Παρνασσῷ» περιουσίας ἐκθέσεώς του, καὶ ὅστις ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας καὶ πάλιν, ὁ κ. Ιζαίλφ θαλασσογράφος, ὁ κ. Πετροκόκκινος διακρινόμενος διὰ τὴν εἰλικρίνειαν, ὁ κ. Κ. Πάγκαλος φυσιολάτρης κολορίστ, ὁ κ. Π. Ροδοκανάκης δεξιότηχης εἰς τὴν ἐκτέλεσιν μὲ θερμότητα εἰς τὸν φωτισμόν. ὁ κ. Μεζίκης ὁδωτογράφος καὶ λεπτὸς σχεδιαστής, ὁ κ. Κυριακὸς δυνατὸς εἰς τὸ φῶς, ἡ κ. Μαύρου-Σορέλ τοπειογράφος, οἱ κ. κ. Τσοῦχλος καὶ Βασιλικιώτης, ὁ πρῶτος προσωπογράφος ὁ δεύτερος παρέχων πολλὰς ἐλπίδας διὰ τὴν νεκρὰν φύσιν, ὁ κ. Ἀναπολιτάκης ζωγράφος καὶ γλύπτης, οἱ κ. κ. Ἀργυριάδης καὶ Δώρη; ἀσχολούμενοι εἰς τὴν διακοσμητικὴν τέχνην.

Ὁ κ. Μιχ. Οἰκονόμου κατὰ τὸ πρᾶλθὲν φθινόπωρον εἶχεν ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας, ἐκ τῶν ζωγράφων δὲ οἵτινες διωργάνωσαν ἐκθέσεις κατὰ τὴν περισιὴν περίοδον, ἀνεποίησεν ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν. Ὁ κ. Οἰκονόμου ἐξέθεσε πολλάκις ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ, ἔργα τοῦ ὁ ἔχουν τὰ Μουσεία Λουξεμβούργου καὶ Ὁράγγης. Ἀλλ' ἂν αὐτὸ φανερώσῃ τὴν ἀξίαν του, ἡμᾶς κυρίως ἐνδιαφέρει ἡ Ἑλληνικὴ, οὕτως εἰπεῖν, ἐργασία του, ἡ ἐν Ἑλλάδι γενομένη, ἡ τὴν Ἑλλ. φύσιν ἀποτυποῦσα. Καὶ οἱ πίνακές του αὐτοί, πιστοποιοῦν ὅτι παρέμειναν Ἑλλήν ὁ ζωγράφος. Μία ποίησις, μία γαλήνη τοὺς διαπνέει. Εἶνε δὲ καὶ ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως ἀνώτεροι τῶν ξένων τοπείων ἅτινα ἀπεικόνισε. Τὰ Ἑλλ. ἔργα του ἀποτυποῦν τὴν ὥραιαν φύσιν τῆς πατρίδος του ἡξεύρει ὅχι μόνον νὰ ἐκλέγῃ τοποθεσίας, ἀλλὰ καὶ κατὰλλήλους πρὸς τὰς ψυχικὰς του διαθέσεις ὥρας. Ὁ Πόρος, ἡ Μακεδονία, τὰ Μέγαλα, ἡ Ἀττικὴ (Μπογιατί—Γλυφάδα—Δαφνί) παρουσιάζονται μὲ μία εἰλικρίνειαν, ἐμπνεύον

συμπάθειαν, ἀλλὰ καὶ ἐκτίμησιν διὰ τὰς τεχνικὰς ἀρετὰς των. Π.

Τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα ἐν Ἰταλίᾳ

Εἰς τὴν «Ἑστίαν» ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ συγγραφεῖς μας ἐν Ἰταλίᾳ» ἡ ἐξῆς ἐκ Ρώμης ἀνταπόκρισις :

«Αἱ προθήκαι τῶν Ῥωμαϊκῶν βιβλιοπωλείων δὲν εἶνε συνηθισμέναι νὰ φιλοξενοῦν Ἑλλήνας συγγραφεῖς. Ἐννοῶ τοὺς νεωτέρους, διότι τοὺς ἀρχαίους θὰ τοὺς ἴδῃτε νὰ φιγουράρουν καὶ εἰς τὰ πλέον παραμερισμένα καρροτσάκια, ἀνάμεσα εἰς πολυποικίλα καὶ συνήθως λαθρόδια Ῥωμάντσα. Χθὲς ἐν τούτοις, μοῦ ἐπεφυλάσσετο μία εὐχάριστος ἐκπληξίς. Εἰς ἐν ἀπὸ τὰ κεντρικώτερα βιβλιοπωλεῖα, ἀντίκρυσσα αἰφνῆς, τοποθετημένον εἰς ἐμφανὲς μέρος τῆς βιτρίνας, τὸν Ξενόπουλον. Ἐσπευσα νὰ κάμω τὴν γνωριμίαν του εἰς τὴν Ἰταλικὴν καὶ βεβαίω, ὅτι ὁ καθηγητὴς κ. Ντὲ Σιμόνε εἶνε ἀξίος τῶν θερμότερων εὐχαριστιῶν ἐκ μέρους μας.

Διδάσκων εἰς τὰς ἀνωτέρας σχολὰς τῆς Νεαπόλεως τὴν νεοελληνικὴν, τὴν ὅποιαν κατέχει ὅσον ἐλάχιστοι Ἑλλήνες, ὁ Ἰταλὸς αὐτὸς διανοούμενος ἀγωνίζεται μὲ φανατισμὸν ἀπὸ ἐτῶν ὅπως μεταδώσῃ εἰς τοὺς Ἰταλοὺς τὴν ἀγάπην του καὶ τὸν θαυμασμόν του πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν λογοτεχνίαν. Ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ κ. Παλμιέρι ἓνα εἶδος πνευματικοῦ πρακτορείου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἰταλίαν.

Ἐκτὸς τῶν σημειωμάτων, ποὺ ἐκάστοτε δημοσιεύει εἰς φιλολογικὰ περιοδικὰ, μετέφρασεν ἐπίσης ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ διάφορα ἔργα : Τὰς «Ἀναμνήσεις τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας» τοῦ Λ. Μελά· τὸν «Πάτερ Νάρκισσον» καὶ «Αὐτοσσημένον» τοῦ Βικέλα· μερικὰ ποιήματα τοῦ Παλαμά, τὸ «Κίνημα τῆς Νίνας», τὸ «Βράδυ τῆς πρᾶμονῆς» (;) τὸν «Νουνόν» (;) καὶ τὸν «Ὅρκον τῆς ἀγάπης» τοῦ Δροσίνῃ· «Γιὰ τὴν τιμὴν» τοῦ «Μικροῦ δικαστῆν» τὸν «Τρεῖς συμβούλους» καὶ τὸν «Τάρον τοῦ μετανάστου» τοῦ Χρηστοβασίλῃ διηγήματα ἀπὸ τοὺς «Κρήτας μου» τοῦ Δαμδέργγ, μερικὰς σελίδας τοῦ Καλογεροπούλου κ. ἄ. Ἀπὸ τὸν Ξενόπουλον εἶχεν ἤδη μεταφράσει πρὸ ἐτῶν τὸ γνωστὸν διήγημα «Ἡ γάτα τοῦ Πασσᾶ», τώρα δὲ ἐδημοσίευσεν τὸν «Κακὸν δρόμον» εἰς μίαν μετὰφρασιν ποῦ, ὅπως φαίνεται, ἐπεμελήθη μὲ ἰδιαιτέραν στοργήν. Ὁ Ξενόπουλος δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ ἐπιθυμήσῃ καλλίτερον μεταφραστὴν. Ἀκόμη καὶ τὰς ἰδιωματικὰς λέξεις καὶ φράσεις, τίς ὁποίας ὁ Ἑλλήν ἀναγνώστης πολλάκις ἀγνοεῖ, ὁ κ. Ντὲ Σιμόνε ἀποδίδει μὲ θαυμαστὴν ἀκρίβειαν.

Ἡ μετὰφρασις εἰς ξένας γλώσσας, καὶ μάλιστα Εὐρωπαϊκάς, ἀποτελεῖ, χωρὶς ἀμφιβολίαν, τὴν μεγαλειτέραν ἱκανοποίησιν διὰ τοὺς ζῶντας συγγραφεῖς. Προεξοφλεῖ τὴν ὑστεροφημίαν των. Διότι, ὅπως ἐξέπερασεν τὰ σύνορα

τῆς Πατρίδος των, ἔτσι ὑποτίθεται ὅτι θὰ ξεπεράσουν καὶ τὰ ὅρια τῆς ἐποχῆς των. Ἀλλ' εἰς τὴν περίπτωσίν μας δὲν πρόκειται μόνον περὶ τοῦ Ξενοπούλου. Δι' αὐτοῦ ἢ μετ' αὐτοῦ γνωρίζεται συγχρόνως ἡ ἐν γένει πνευματικὴ κίνησις τῆς Ἑλλάδος. Ὁ κ. Ντὲ Σιμόνε δὲν περιωρίσθη, πράγματι, νὰ μεταφράσῃ ἀπλῶς τὸ μυθιστόρημα τοῦ Ξενοπούλου, ποῦ καὶ μόνον τοῦ ἀποτελεῖ ἱκανὴν ἀπόδειξιν. Τὸ συνώδευσεν ἐπὶ πλέον, μὲ ἓνα μακρὸν καὶ ἐμβριθὲ πρόλογον, εἰς τὸν ὅποιον, ἐξυμνῶν τὸν Ξενοπούλον ἐπισκοπεῖ συγχρόνως καὶ παρουσιάζει πρὸ τῶν ἐκπληκτικῶν ὁμμάτων τοῦ Ἰταλοῦ ἀναγνώστου τὴν ὅλην Νεοελληνικὴν παραγωγὴν. Ἀρχίζων ἀπὸ τὸν Παλαμᾶν, ἀναφέρει τοὺς ὀνομαστοτέρους λογοτέχνας καὶ ποιητάς, μαζὶ μὲ τὰ κυριώτερα ἔργα των, χωρὶς νὰ λησμονῇ οὔτε τὰς γυναῖκας.

Ἄς σημειωθῇ, τέλος, ὅτι τὸ ἔργον, τυπωμένον εἰς καλὸ χαρτί, ἐξεδόθη εἰς τὴν σειρὰν τῶν ξένων συγγραφέων ὑπὸ τῆς ἀνωμόμου Ρωμαϊκῆς Ἐταιρείας, τὴν ὅποιαν διευθύνει ὁ σύμβουλος τοῦ Κράτους κ. Τζανίνι. Ἰδρυθεῖσα αὕτη ὄχι πρὸ πολλοῦ, ἐκδίδει ἔργα πολιτικῆς κυρίως φύσεως καὶ τὰ ἀριστουργήματα τῆς ξένης φιλολογίας. Ὁ «Κακὸς δρόμος» εἶνε τὸ δέκατον τρίτον, δηλαδὴ τὸ προτελευταῖον τῆς συλλογῆς, ἐνῷ μεταξὺ τῶν ἀγγελλομένων εὐρίσκεται καὶ ἕτερον Ἑλληνικὸν ἔργον, ὁ «Θάνατος τοῦ παλληκαριοῦ» τοῦ Παλαμᾶ, μεταφραζόμενος ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Παλμιέρι.

Χάρις εἰς τοὺς δύο διακεκριμένους Ἑλληνιστάς, ὑπάρχει ἐπὶ τέλους ἐλπίς νὰ μάθουν, ἔστω καὶ μερικοὶ μόνον ἐκ τῶν διανοουμένων Ἰταλῶν, ὅτι ἡ σημερινὴ Ἑλλὰς δὲν εἶνε μόνον «Χώρα τῶν πραξικοπημάτων», ὅπως ἐτίθασκε προχθὲς ἡ δημοκρατικὴ ἐφημερίς «Παλιγγενεσία» τὰς ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰδήσεις... Καὶ ἀκριβῶς εἶνε ἐκεῖνο ποῦ αὐξάνει ἀκόμη περισσότερο δι' ἡμᾶς τὴν σημασίαν τῆς εὐγενοῦς πρωτοβουλίας τοῦ κ. Ντὲ Σιμόνε.

I. Γ.

Μετὰ λύπης ἀναγγέλλομεν τὸν θάνατον διαπρεποῦς Ἑλληνιστοῦ, τοῦ ἐν Ρώμῃ διακεκριμένου λογίου Ἀδρηλίου Παλμιέρι, φίλου τῆς «Πινακοθήκης» παλαιοῦ. Μετὰ τοῦ Ρομανέλλι, τοῦ Μπούβερ, τοῦ Μπριγκέντι ἀπετέλει τὴν τετράδα τοῦ ἐν Ἰταλίᾳ φιλελληνισμοῦ. Ἦτο διευθυντὴς τοῦ περιοδικοῦ L' Europa Orientale τοῦ ἐκδιδομένου ὑπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Ἦτο γνώστης τέλειος τῆς Ἑλλ. γλώσσης ἣν ὠμίλει ἀρίστα, προσεπάθησε δὲ νὰ γνωρίσῃ τοὺς νεοελλήνας συγγραφεῖς ἐν Ἰταλίᾳ διὰ μελετῶν καὶ μεταφράσεων, ἐν αἷς ἡ Ὠδὴ τῶν προσφύγων τοῦ κ. Παλαμᾶ, ὁ ὕμνος τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, τὰ Ἑλλ. τραγούδια τῆς νοτίου Ἰταλίας ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ δημῶδη Ἑλληνικὰ κλπ. Ὁ Παλμιέρι ἀπέθανε εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς δράσεώς του, ἡ ἀπώλεια του δὲ εἶνε ἐξ ἴσου σημαντικὴ καὶ διὰ τὴν Ἰταλίαν καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Ἑκθέσεις—Συναυλίας—Σωματεῖα.

Τρεῖς καλλιτεχνικαὶ ἐκθέσεις ἔδωσαν τὸ σύνθημα τῆς φθινοπωρινῆς καλλιτεχνικῆς κινήσεως. Ὁ ἐκ Παρισίων ἀφιχθεὶς κ. Δανιὴλ ἐξέθεσε ἔργα του εἰς τὸν «Παρνασσόν», δκ. Μιλέας εἰς τὸ «Σπλέντιτ» καὶ ὁ γελοιογράφος κ. Φ. Δημητριάδης εἰς τὴν αἴθουσαν Στρατηγικοῦ. Ὁ κ. Δημητριάδης ἐκθέτει διὰ πρώτην φοράν, ἀναδεικνύεται δὲ κάλλιστος. Ἡ γραμμὴ του εἶνε συγκρατημένη, δὲν παρασύρεται εἰς ὑπερβολάς, κατορθώνει δὲ νὰ προσδῇ τὸν χαρακτήρα τοῦ σατυριζομένου. Ἀνώτερος εἶνε εἰς τὰς συνθέσεις τὰς γελοιογραφικὰς, ὥς εἰς τὸν ἱατρὸν καὶ εἰς τὸν γάμον. Εἰς τὰς γαμηλίους εὐχὰς ὑπάρχει οὐμοριστικὸν πνεῦμα. Ὁ ἐμπόλιτος λουστρός ποῦ γιαλλίζει τὰ πόδια του, ὁ πλασὲ τῶν ἱπποδρομιῶν, ὁ παπᾶς μὲ τὸ κρασί, τὸ τένους, ὁ ἀξιωματικὸς—μεγαλεῖον, τὸ τσάρλεστον, τὸ ἀνοιξιότικο ἀεράκι, τὸ ἐκλογικὸ σελόνι εἶνε τὰ καλλίτερα, ἐκ δὲ τῶν προσώπων ὁ Κονδύλης, ὁ Παπαναστασίου, ὁ Τριανταφυλάκος, ὁ Σβόλος, ἡ Κοτοπούλη, ὁ Λύχνος, ὁ Πολίτης, ὁ Ἡσυχῆς καὶ ὁ Τσιτσεκλής.

Ὁ Σύλλογος συναυλιῶν θὰ συνεχίσῃ καὶ ἐφέτος τὰς συναυλίας του. Ἡ ὀρχήστρα μετερρυθμίσθη, παραμένουν δὲ ὡς διευθυνταὶ οἱ κ. κ. Μητρόπουλος καὶ Μπουτνίκωφ. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην θὰ ἐμφανισθοῦν οἱ μεγάλοι ξένοι καλλιτέχναι Κούμελικ (βιολί), Ρουμπινστάιν (πιάνο), ἐν Τσέχικω κουαρέττο καὶ ἡ κ. Γιαννακοπούλου (τραγουδί).

— Αἱ συναυλὶαι ρεσιτάλ ἤρχισαν με τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Ρώστου πιανίστα κ. Μποσκῶφ, τῆς κ. Γκιούλερ (πιάνο) καὶ τοῦ κ. Ἀλ. Σκούφη (τραγουδί). Καὶ οἱ τρεῖς πολὺ δυνατοὶ εἰς τέχνην καὶ ἑκφρασιν.

— Ὁ κ. Καλομοῖρης ἀπεσχίσθη τοῦ Ἑλ. Ὁδείου τὸ ὅποιον αὐτὸς ἐθεμελίωσε καὶ ἔδρασε ἄλλο, τὸ «Ἐθνικόν». Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνετε, καὶ γεμίσατε τὰς συνοικίας τῶν Ἀθηνῶν..

Ὁ «Ἐθνικὸς Σύνδεσμος» πρὸς εὐχερεστέραν πραγματοποιήσιν τῶν σκοπῶν δι' ἐξιδρύθη κατένειμε τὰς ἐργασίας του εἰς τμήματα. Τὸ τμήμα τῆς Γλώσσης καὶ Ἐκπαιδεύσεως κατήρτισε εἰδικὴν ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην διὰ τὴν λήψιν νομοθετικῶν μέτρων κατὰ τῶν ἀνηθικῶν θεαμάτων καὶ δημοσιευμάτων. Τὸ τμήμα Οἰκογενείας συνεζήτησε παρὶ τῆς θέσεως τῆς γυναίκας ἐν τῇ οἰκῇ καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ, τῆς προστασίας αὐτῆς καὶ ἀποτροπῆς τῶν κινδύνων, εἰς οὓς εἶνε ἐκτεθειμένη ὡς ἐκ τῶν νεωτεριστικῶν ἀρχῶν αἰνιγες ἐξώθεν εισορμῶσι. Εἰς τὸ τμήμα Ὀρθοσκείας μελετᾶται τὸ ζήτημα τῆς ἐπιδόσεως παραστάσεως τοῦ κλήρου, τῆς μορφώσεώς του, τῆς ἐπιβολῆς τοῦ πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένου σεβασμοῦ, ἰδίως ἐκ μέρους τῆς σπουδάζουσας νεολαίας. Εἰς τὸ τμήμα Πατρίδος ἡρευνήθη ὁ τρόπος τῆς καταπολεμήσεως τῆς ξενομανίας καὶ ξενογλωσσίας. Προσεχῶς ἀρχεται τῶν ἐργασιῶν του τὸ τμήμα τῆς ἰδιοκτησίας, διὰ νὰ ἀμυνθῇ

ἐναντίον τῶν κομμουνιστικῶν θεωριῶν. Ἐπίσης ἐφέτος θὰ συνεχισθοῦν αἱ διαλέξεις τοῦ Συνδέσμου, αἱ ἐποταί θὰ γίνωνται εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ «Παρνασσοῦ» καὶ τῆς «Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας», θὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκτύπωσιν αὐτῶν, θὰ καταβληθῇ δὲ προσπάθεια ὅπως κυκλοφορήσουν ὅσον τὸ δυνατόν εὐρύτερον.

Μὲ μίαν πρακτικὴν καινοτομίαν ἤρχισε τὰς ἐργασίας τῆς φθινοπωρινῆς περιόδου ἡ «Ἑταιρεία τῶν Βυζαντινῶν σπουδῶν». Διωργάνωσεν ἐπιστημονικοὺς περιπάτους ἀνὰ τὰ πε-

ρίχωρα τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου ὑπάρχουν Βυζαντιναὶ ἀρχαιοτήτες, ὁ πρῶτος δὲ ἦτο ἡ μέχρι τῆς μονῆς Ἀγ. Ἰωάννου τοῦ κυνηγοῦ τῶν Φιλοσόφων ἐκδρομὴ. Οἱ περισσότεροι τῶν ἐκδρομῶν οὐδέποτε εἶχον ἐπισκεφθῇ τὴν λόγῳ καὶ ἱστορίας καὶ τέχνης καὶ τοποθεσίας ἐνδιαφέρουσιν μόνην, ἀν καὶ ἐγγὺς τῶν Ἀθηνῶν κειμένην, ὅσοι δὲ τὴν εἶχον ἐπισκεφθῇ δὲν θὰ ἐγνώριζον πόθεν ἡ ὀνομασία.

Ἡ Ἑταιρεία θὰ δώσῃ διαλέξεις αἱ δὲ ἐταιροὶ τῆς θὰ προβοῦν εἰς ἀνακοινώσεις ἐπὶ θεμάτων σχετικῶν πρὸς τὴν Βυζαντινὴν τέχνην.

Ε Π Ι Θ Α Λ Α Μ Ι Ο Ν

Σήμερα νᾶχα ζήλεψα τρανοῦ τεχνίτη σμίλη
Γιὰ νὰ χαράξω τὴ βαθεῖα χαρὰ μου ποῦ τὰ χεῖλη
Δὲν φτάνουν νὰ ταιριαξοῦνε μὲ στίχους καὶ νὰ νοιώσω
Πῶς κᾶτι τί ξεχωριστὸ γιὰ δῶρο θὰ σᾶς δώσω.
Ψηλὰ τὸν οἶκόν σου—τὸν ζαφειρένιο αἰθέρα
Καὶ λέγω : «ἄχ ! νὰ διγόμενα δικό σας νὰ τὸν κάνω
Παιδιά μου· ποῦ εἶν' ἀπέραντος νὰ ζῆτε νύχτα ἡμέρα
οἶν σ' ὄνειρο ἀτέλειωτο—στὰ σύγγενά του ἐπάνω.—
Στρέφω τὸ βλέμμα μου στὴ γῆ, στέκω καὶ τὴ λογιᾶζω
μήπως παλάτι σκαλιστό, σμαραγδοδουλεμένο
καὶ βροῦ, μὲ ξώθυρες βαρεῖς κάστρο τὸ παραμοιάζω
νᾶν τῆς Ἀγάπης σας βωμὸς—ζεγγάρι ταιριασμένο.
Καὶ λέγω· τὸν μυριάκριβο τὸν θησαυρὸ νὰ κρύψω
κεῖ μέσα, ποῦ εἶστε σεῖς γιὰ μᾶς—νὰ κρύψω τὴ χαρὰ σας
τὴ γνώμη σας τὴ ταιριαστέ—τὴ πλούσια ἐμμορφιά σας
μάτι ὀχτροῦ μὴ καὶ σᾶς δῇ τὴ νειότη σας ζήλεψη
κακόβουλη πικρὴ ψυχὴ, καὶ τὴ χαρὰ σας κλέψῃ
Μὰ ἔλα ποῦ εἶμαι ἀνήμερη, κᾶτι γιὰ σᾶς νὰ κάνω
κι' ὅλα τὰ πλούτη τὰ ἔχω ἐδῶ μεσ τὴ καρδιά κρυμένα
κ' ἐνῶ, τοῦ κόσμου τὰ καλὰ ὀνειρεύομαι νὰ βάνω
στὰ πόδια σας, ἀπ' ὅσα τόσο ἐπόθησα δὲ δίνω σας οὔτ' ἓνα
Μόνο, ῥόδα ἄλκα ἡ ἀγάπη μου καὶ κρεῖνα οἱ λογισμοί μου
γιὰ τὴ καινούργια σας ζωὴ ἁρμονικά θ' ἀνθοῦνε
τὴν εὐτυχία σας ἄγρυπνα, ποῦ θᾶναι καὶ δική μου
εὐωδιάζοντας γλυκά, θὰ παρακολουθοῦνε.
Σύρτε παιδιά μου στῆς Χαρᾶς τὴν ἀνθισμένη στράτα
Ἡ ἀγάπη σας θαῦρη δροσιὲς κι' ἀπόσκια νὰ ριζώσῃ
ἀστείρευτες νᾶστε πηγές, τὰ χέρια σας γεμάτα
Γιὰ χάρι σας, τὸν Ἐρωτα, σκλάβο ὁ Θεὸς θὰ δώσῃ
Σὰν τρυγονάκια πλουμιστὰ—τρυφεραγκαλιασμένα
πλέξετε τὴ φωλήτσα σας, σ' ὠρητοπλεγμένα κλώνια
πάρτε τῆς μάννας τὴν Εὐχὴ—δῶρο ἀκριβὸ πὸ μένα
κι' ἀργόγλυκα θὲ νὰ κυλοῦν τὰ ἰδικά σας χρόνια

Ἀθηνᾶ Ῥουσσάκη Γερμανοῦ